

26 Aanbrengen van grond bij een waterkering

26.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat het aanbrengen van grond bij waterkeringen centraal. Onder deze handeling wordt verstaan:

- opvullen van gaten en kuilen;
- het dempen van watergangen tot maaiveldhoogte;
- ophogen en verbreden van een waterkering;
- aanbrengen van op- en afritten;
- aanleggen van depots.

Voor deze handeling zijn regels opgesteld, aangezien het aanbrengen van grond op een waterkering niet zonder meer is toegestaan. De staat van de waterkering kan worden aangetast als niet de juiste grond wordt gebruikt en ook de erosiebestendige bekleding kan worden aangetast. Verder kunnen depots toekomstige ontwikkelingen betreffende de waterkering in de weg staan. Om die reden zijn er regels opgesteld voor het aanbrengen van grond.

Deze regelgeving is van toepassing op de zone waterstaatswerk van de waterkering en bij primaire waterkeringen bovendien op het profiel van vrije ruimte van de waterkering.

Als u van plan bent om grond aan te brengen op of bij een waterkering, doorloop dan het desbetreffende stroomschema. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Stroomschema's

In dit hoofdstuk is een aantal stroomschema's opgenomen. Het stroomschema in paragraaf 26.2 verwijst u naar het juiste stroomschema voor de soort waterkering waarbij u de handeling gaat uitvoeren. Nadat u het stroomschema in paragraaf 26.2 heeft gevolgd, doorloopt u het betreffende stroomschema opgenomen in de daarop volgende paragrafen van dit hoofdstuk.

De stroomschema's zijn opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in de stroomschema's zijn nader toegelicht in de *toelichting*. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht;
- zorgplicht en algemene regel zonder meldplicht;
- zorgplicht en vergunningplicht.

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u een handeling gaat uitvoeren, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

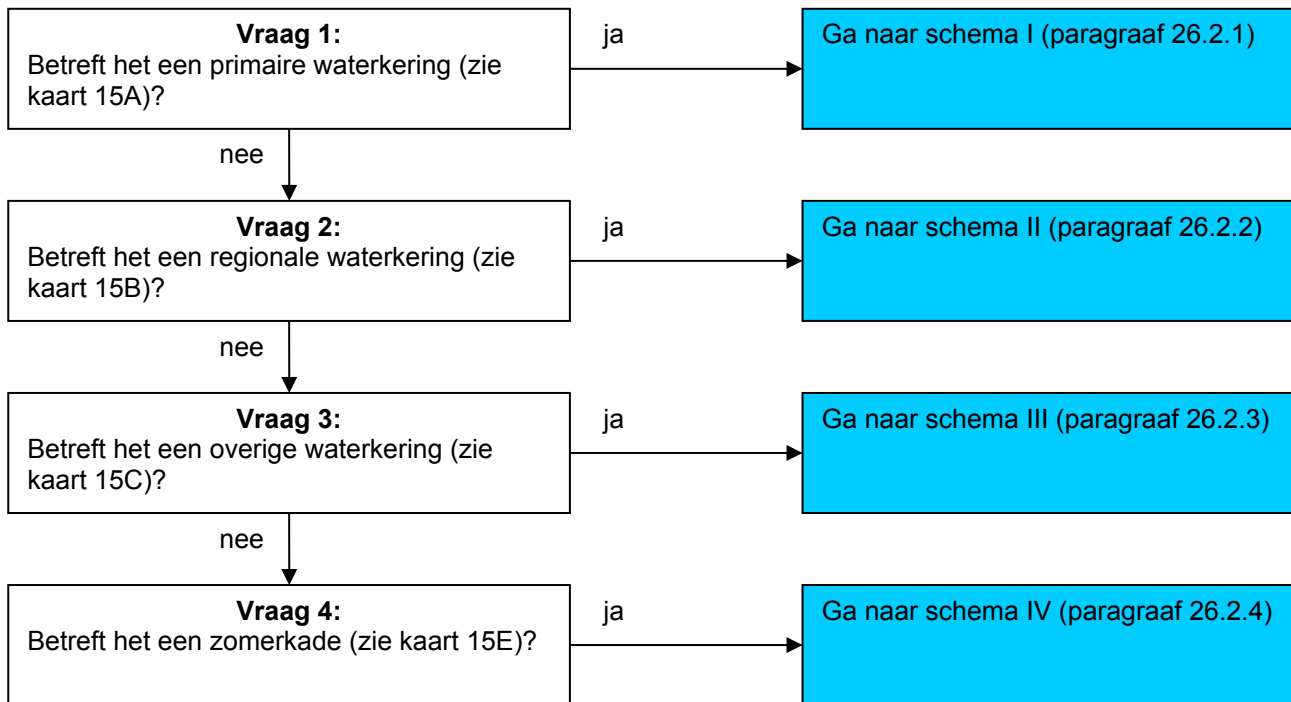
Aanvullende regelgeving

Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

- Hoofdstuk 3 '*Dempen van oppervlaktewater*' indien er grond wordt aangebracht in de watergang c.q. een watergang wordt gedempt. Hieronder valt ook het versmallen of het verondiepen van een watergang.
- Hoofdstuk 45 '*Aanleggen van wegen en verhardingen op of bij een waterkering*'.

Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

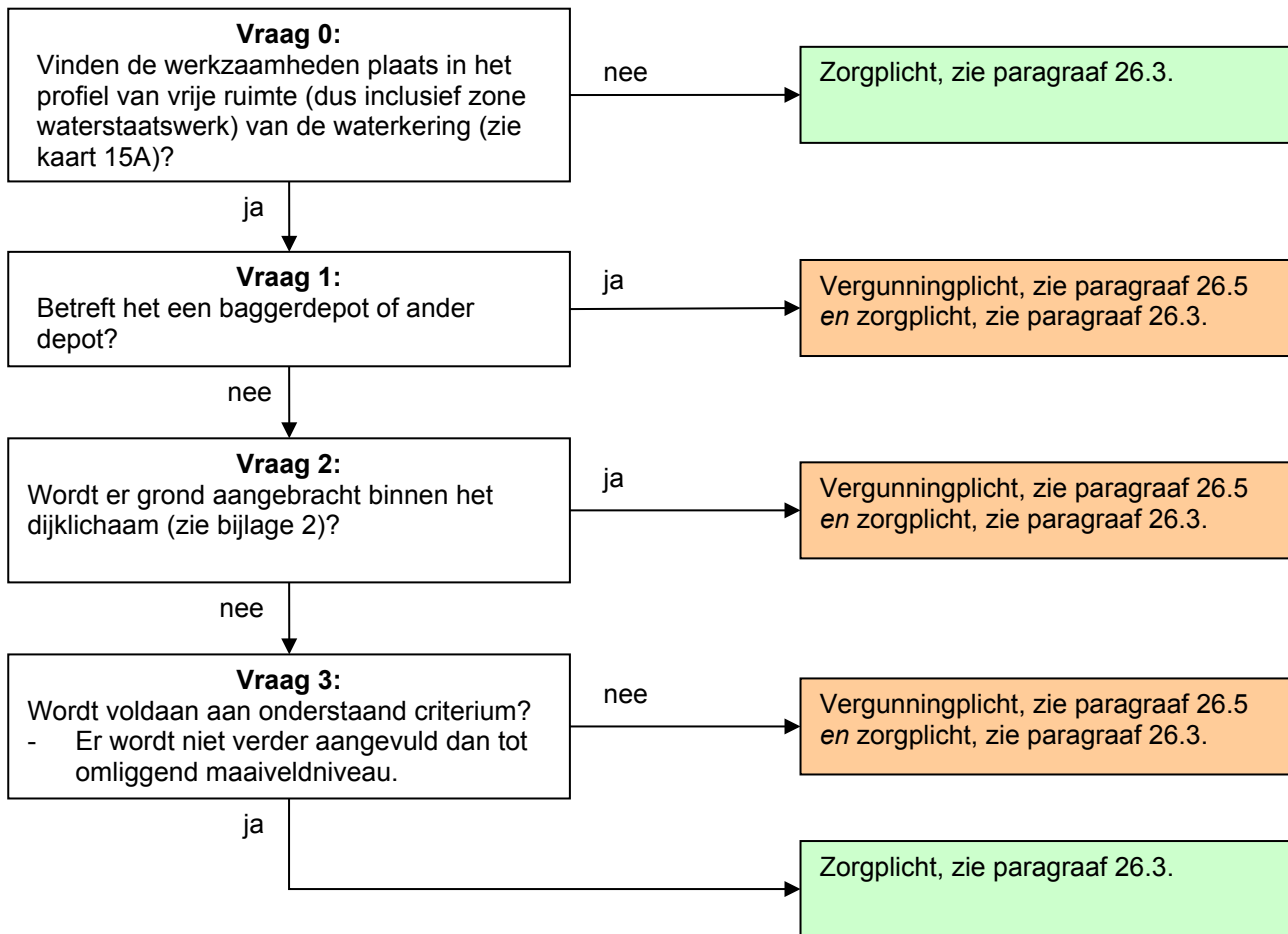
26.2 Algemeen stroomschema voor het aanbrengen van grond bij een waterkering

Toelichting bij vragen 1 t/m 4

Omdat de regelgeving voor de 4 verschillende waterkeringen niet overal hetzelfde is, zijn er verschillende stroomschema's gemaakt. Deze stroomschema's zijn in de volgende paragrafen weergegeven.

26.2.1 Aanbrengen van grond bij een primaire waterkering: stroomschema I

Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er werkzaamheden worden verricht in het profiel van vrije ruimte van een primaire waterkering. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht. De zone waterstaatswerk is ook onderdeel van het profiel van vrije ruimte.

Toelichting bij vraag 1

Wanneer er een baggerdepot of ander soort depot binnen het profiel van vrije ruimte van de waterkering wordt aangelegd moet beoordeeld worden of een dergelijk depot toekomstige ontwikkelingen van de waterkering in de weg staan. Binnen de zone waterstaatswerk van de waterkering kan een dergelijk depot bovendien een negatieve invloed hebben op de stabiliteit en de erosiebestendigheid van de waterkering. Daarom vallen deze werkzaamheden onder de vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 2

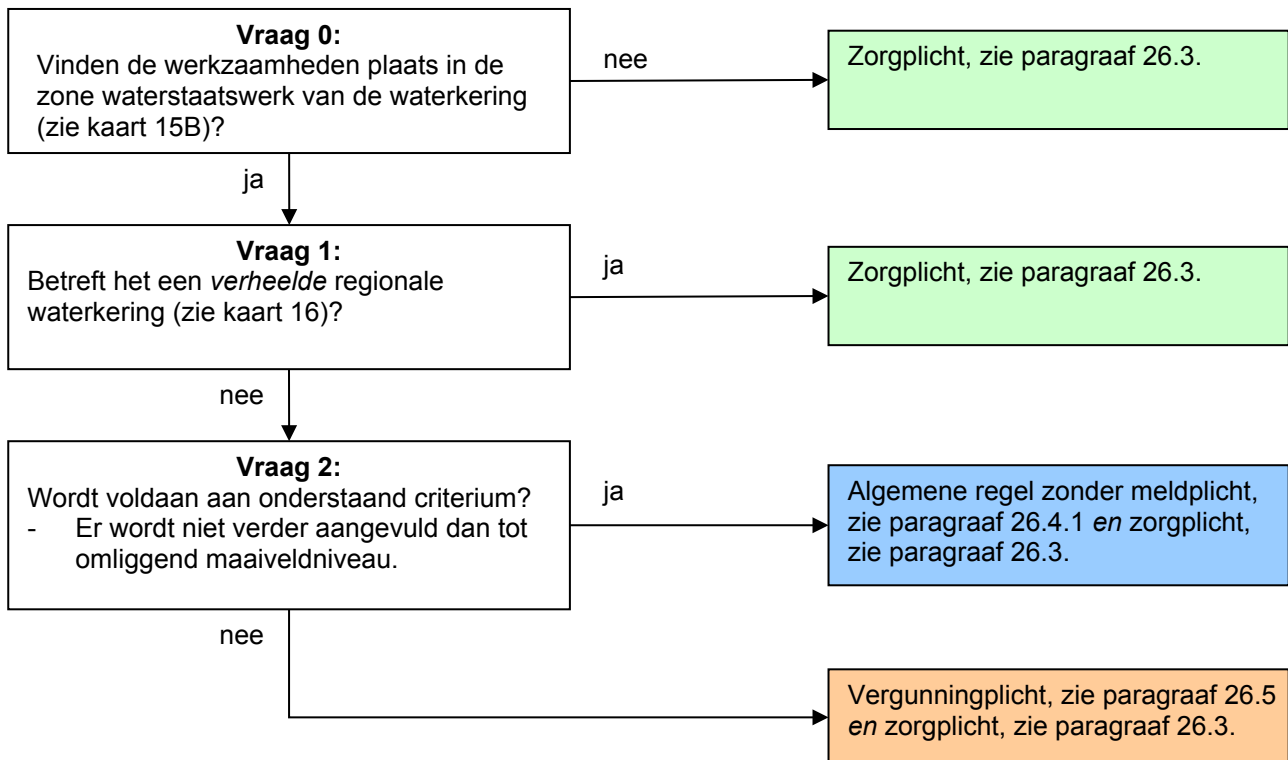
Als er grond aangebracht wordt binnen het dijklichaam kan dit van invloed zijn op de stabiliteit van de waterkering en kunnen de werkzaamheden een negatief effect hebben op de erosiebestendige bekleding van het dijklichaam. Daarom vallen deze werkzaamheden onder de vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 3

Als er grond aangebracht wordt, buiten het dijklichaam, tot omliggend maaiveldniveau dan heeft dit geen invloed op de stabiliteit van de waterkering als aan de zorgplicht wordt voldaan. Onder het aanvullen tot omliggend maaiveldniveau vallen onder andere het vullen van gaten en kuilen en ook slootdempingen. Uiteraard moet voor deze laatste categorie ook worden voldaan aan de regelgeving voor het dempen van oppervlaktewater. Het aanbrengen van een steunberm en/of een

taludverflauwing vallen niet onder het aanvullen van grond tot omliggend maaiveldniveau. Hiervoor geldt dus een vergunningplicht.

26.2.2 Aanbrengen van grond bij een regionale waterkering: stroomschema II

Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er werkzaamheden worden verricht in de zone waterstaatswerk van een regionale waterkering. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht.

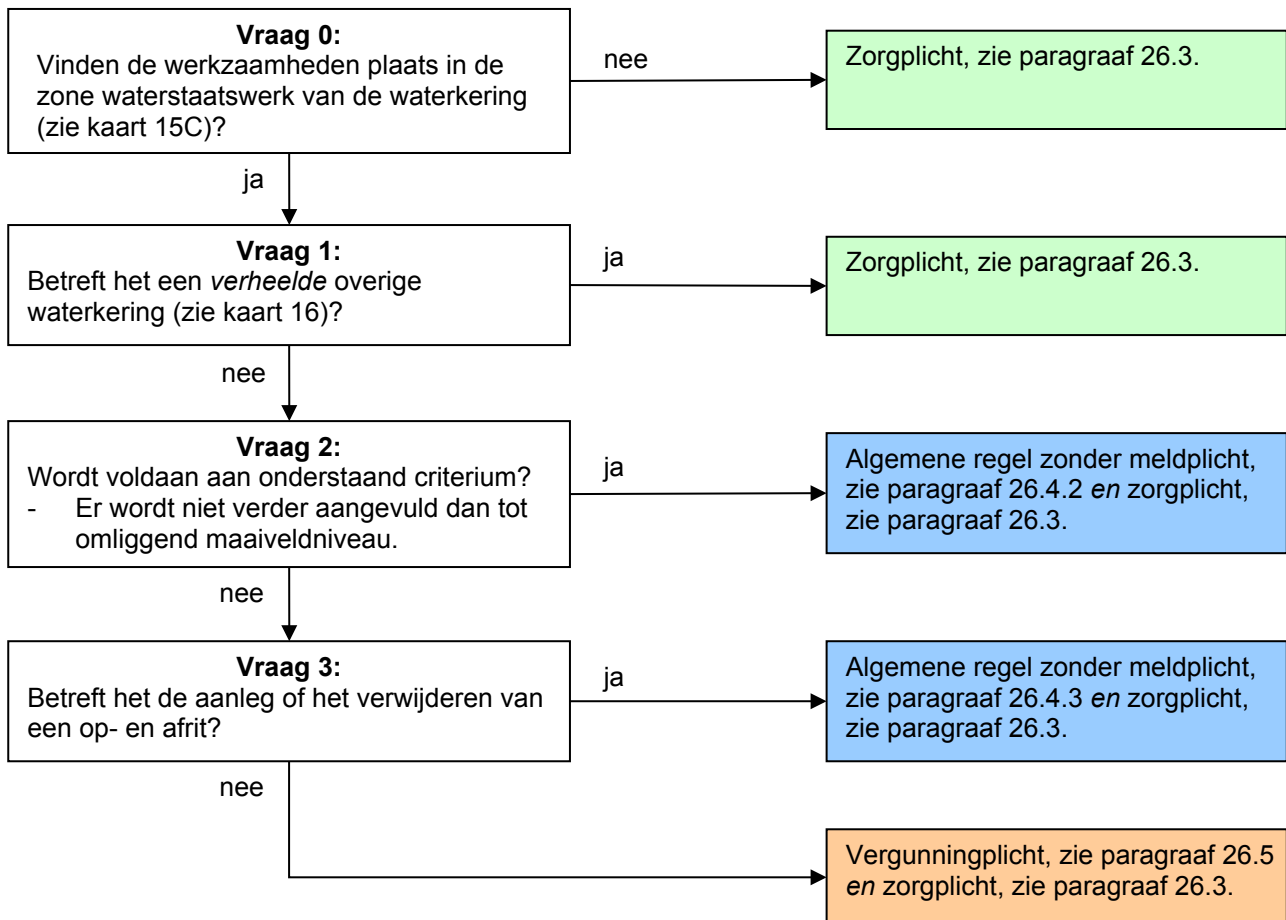
Toelichting bij vraag 1

Wanneer er sprake is van een verheelde regionale waterkering, dan heeft het aanbrengen van grond geen negatief effect op de waterkering mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Toelichting bij vraag 2

Als er grond aangebracht wordt tot omliggend maaiveldniveau dan heeft dit geen invloed op de stabiliteit van de waterkering. Er worden wel aanvullende voorschriften gesteld in de voor deze gevallen vastgestelde algemene regel zonder meldplicht. Onder het aanvullen tot omliggend maaiveldniveau vallen onder andere het vullen van gaten en kuilen en ook slootdempingen. Uiteraard moet voor deze laatste categorie ook worden voldaan aan de regelgeving voor het dempen van oppervlaktewater. Het aanbrengen van een steunberm en/of een taludverflauwing vallen niet onder het aanvullen van grond tot omliggend maaiveldniveau. Hiervoor geldt dus een vergunningplicht.

26.2.3 Aanbrengen van grond bij een overige waterkering: stroomschema III

Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er werkzaamheden worden verricht in de zone waterstaatswerk van een overige waterkering. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht.

Toelichting bij vraag 1

Wanneer er sprake is van een verheelde overige waterkering, dan heeft het aanbrengen van grond geen negatief effect op de waterkering mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

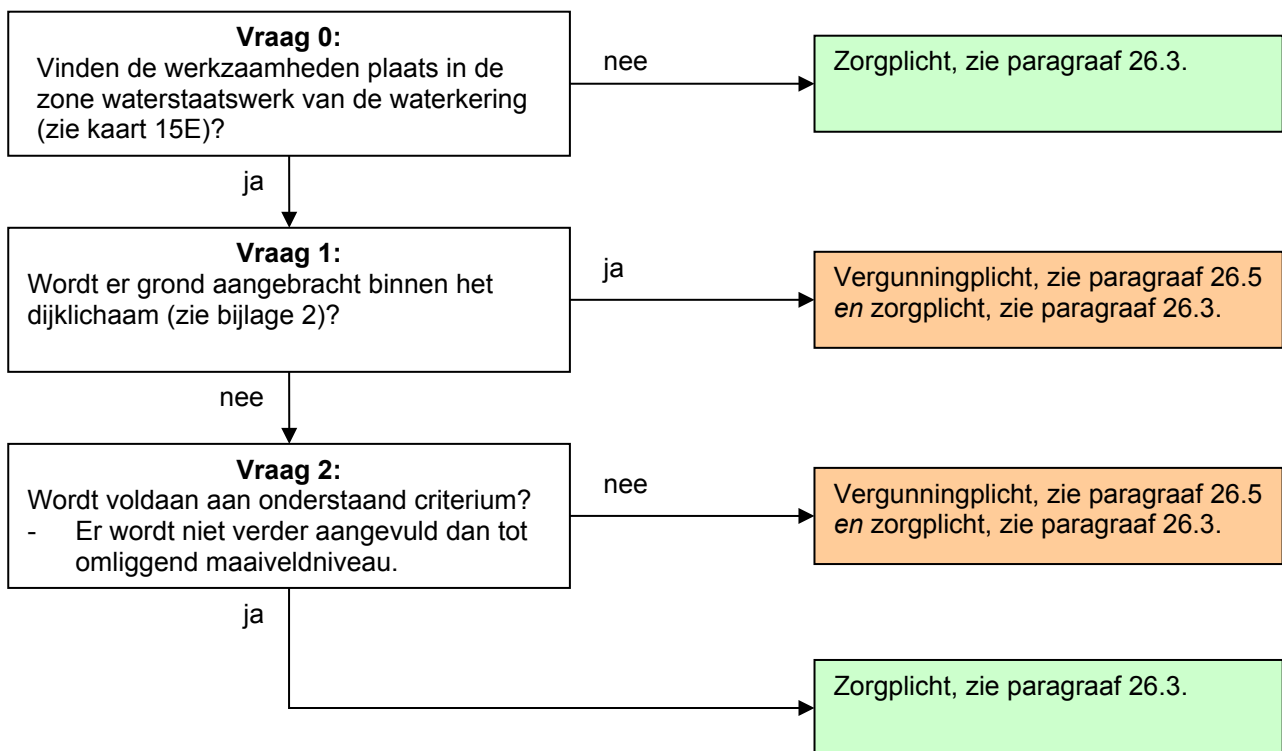
Toelichting bij vraag 2

Als er grond aangebracht wordt tot omliggend maaiveldniveau dan heeft dit geen invloed op de stabiliteit van de waterkering. Er worden wel aanvullende voorschriften gesteld in de voor deze gevallen vastgestelde algemene regel zonder meldplicht. Onder het aanvullen tot omliggend maaiveldniveau vallen onder andere het vullen van gaten en kuilen en ook slootdempingen. Uiteraard moet voor deze laatste categorie ook worden voldaan aan de regelgeving voor het dempen van oppervlaktewater. Het aanbrengen van een steunberm en/of een taludverflauwing vallen niet onder het aanvullen van grond tot omliggend maaiveldniveau. Hiervoor geldt dus een vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 3

Het aanleggen of verwijderen van een op- en afrit heeft geen negatief effect op de waterkering. Wel worden er voorschriften gesteld aan het uitvoeren van de werkzaamheden in de voor deze gevallen vastgestelde algemene regel zonder meldplicht.

26.2.4 Aanbrengen van grond bij een zomerkade: stroomschema IV

Toelichting bij vraag 0

Deze regelgeving is alleen van toepassing wanneer er werkzaamheden worden verricht in de zone waterstaatswerk van een zomerkade. Hierbuiten geldt alleen de zorgplicht.

Toelichting bij vraag 1

Als er grond aangebracht wordt binnen het dijklichaam kan dit van invloed zijn op de stabiliteit van de waterkering en kunnen de werkzaamheden een negatief effect hebben op de erosiebestendige bekleding van het dijklichaam. Daarom vallen deze werkzaamheden onder de vergunningplicht.

Toelichting bij vraag 2

Als er grond aangebracht wordt, buiten het dijklichaam, tot omliggend maaiveldniveau dan heeft dit geen invloed op de stabiliteit van de waterkering als aan de zorgplicht wordt voldaan. Onder het aanvullen tot omliggend maaiveldniveau vallen onder andere het vullen van gaten en kuilen en ook slootdempingen. Uiteraard moet voor deze laatste categorie ook worden voldaan aan de regelgeving voor het dempen van oppervlaktewater. Het aanbrengen van een steunberm en/of een taludverflauwing vallen niet onder het aanvullen van grond tot omliggend maaiveldniveau. Hiervoor geldt dus een vergunningplicht.

26.3 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- de kerende hoogte, de stabiliteit en het waterkerend vermogen van de waterkering, zowel tijdens de uitvoering als na gereedkomen van het werk, niet worden aangetast;
- de opslag van materiaal, materieel en/of grond niet leidt tot nazakkingen, zettingen of tot beschadiging van de erosiebestendige bekleding van de waterkering;

- eventuele nazakkingen of zettingen van de waterkering, die als gevolg van de werkzaamheden zijn ontstaan, direct worden hersteld;
- eventuele beschadiging van de erosiebestendige bekleding van de waterkering, die als gevolg van de werkzaamheden is ontstaan, direct worden hersteld;
- de afvoer van kwelwater en regenwater, zowel tijdens als na de uitvoering van de werkzaamheden, niet wordt belemmerd;
- indien er een weg op de waterkering ligt, wordt voorkomen dat door de werkzaamheden het verkeer zodanig gehinderd wordt dat de bermen en taluds van de waterkering beschadigd raken; en/of
- voor de aan- en afvoer van materiaal en materieel gebruik wordt gemaakt van bestaande (half)verhardingen van, naar en op de waterkering.

Het is aan de initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

26.4 Algemene regel

In de stroomschema's wordt verwezen naar één of meer algemene regels, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Keur. Deze algemene regel(s) is/(zijn) hieronder uitgewerkt. Naast de algemene regel is ook altijd de zorgplicht van toepassing. Als u het stroomschema heeft doorlopen en u komt uit bij het vakje algemene regel zonder meldplicht of algemene regel met meldplicht, dient u te voldoen aan de regelgeving uitgewerkt in de betreffende algemene regel.

26.4.1 Algemene regel zonder meldplicht

Om te voldoen aan de algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in het volgende artikel.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering

- Aanvulling vindt plaats conform bijlage 3, waarbij wordt aangevuld in lagen van maximaal 0,30 meter dik en elke laag afzonderlijk wordt verdicht.
- Indien er ter plaatse van de aanvulling een grasmat ligt, wordt deze eerst gefreesd, voordat met aanvullen wordt begonnen.
- Bij het dempen van watergangen wordt een eventuele sliblaag eerst verwijderd voordat wordt aangevuld.
- Direct na afloop van de werkzaamheden wordt de geroerde grond voorzien van een erosiebestendige bekleding of ingezaaid met een geschikt graszaadmengsel (bijvoorbeeld BG3; 40 gram zaad per vierkante meter of een bloemrijk graszaadmengsel geschikt voor toepassing op dijken), goed aansluitend op de bestaande erosiebestendige bekleding van de waterkering.

Toelichting bij artikel 1

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. De voorschriften zien er op dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt voorkomen dat uitspoeling van grond kan optreden, waardoor risico ontstaat voor de stabiliteit van de waterkering.

26.4.2 Algemene regel zonder meldplicht

Zie paragraaf 26.4.1.

26.4.3 Algemene regel zonder meldplicht

Om te voldoen aan de algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in de volgende artikelen.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering voor het aanleggen van een op- en afrit

- a. Aanvulling vindt plaats conform bijlage 3, waarbij wordt aangevuld in lagen van maximaal 0,30 meter dik en elke laag afzonderlijk wordt verdicht.
- b. Ter plaatse van de aansluiting op de bestaande waterkering wordt de grond voorbereid door middel van een trapsgewijze inkassing met treden waarvan zowel de diepte als hoogte tussen de 0,30 en 0,50 meter is.
- c. De aan te brengen grond dient puinvrij te zijn.
- d. Indien er ter plaatse van de aanvulling en/of de inkassing een grasmat ligt, wordt deze eerst gefreesd, voordat met aanvullen en/of het maken van de inkassing wordt begonnen.
- e. Indien er als fundering voor de op- en afrit een funderingscunet wordt gegraven dan wordt dit cunet direct na het graven ervan aangevuld met daartoe geschikt materiaal.
- f. De op- en afrit wordt voorzien van een erosiebestendige afdekking (bijv. asfalt).
- g. Een eventueel aan te brengen verharding op de op- en afrit sluit aan de zijanten goed aan op de aan te brengen erosiebestendige kleilaag conform bijlage 3.
- h. Direct na afloop van de werkzaamheden wordt de geroerde grond voorzien van een erosiebestendige bekleding of ingezaaid met een geschikt graszaadmengsel (bijvoorbeeld BG3; 40 gram zaad per vierkante meter of een bloemrijk graszaadmengsel geschikt voor toepassing op dijken), goed aansluitend op de bestaande erosiebestendige bekleding van de waterkering en de eventueel aan te leggen erosiebestendige verharding van de op- en afrit.

Artikel 2. Voorschriften uitvoering voor het verwijderen van een op- en afrit

- a. Het profiel van de waterkering ter plaatse van de te verwijderen op- en afrit wordt zodanig vormgegeven dat het aansluit op het bestaande profiel van de waterkering aan weerszijden van de te verwijderen op- en afrit.
- b. De waterkering wordt afgewerkt conform bijlage 3, waarbij wordt aangevuld in lagen van maximaal 0,30 meter dik en elke laag afzonderlijk wordt verdicht.
- c. Indien er als afdekking van de waterkering nog geen kleilaag aanwezig is dan geldt tevens onderstaand voorschrift ('d') met betrekking tot het maken van inkassingen.
- d. Voordat de laag klei wordt aangebracht wordt de grond in de waterkering voorbereid door middel van een trapsgewijze inkassing met treden waarvan zowel de diepte als hoogte tussen de 0,30 en 0,50 meter is.
- e. Direct na afloop van de werkzaamheden wordt de geroerde grond voorzien van een erosiebestendige bekleding of ingezaaid met een geschikt graszaadmengsel (bijvoorbeeld BG3; 40 gram zaad per vierkante meter of een bloemrijk graszaadmengsel geschikt voor toepassing op dijken), goed aansluitend op de bestaande erosiebestendige bekleding van de waterkering.

Toelichting bij artikelen 1 en 2

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. De voorschriften zien er op dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt voorkomen dat uitspoeling van grond kan optreden, waardoor risico ontstaat voor de stabiliteit van de waterkering. De uitgegraven grond moet in omgekeerde volgorde worden teruggebracht om te zorgen voor een goede hechting van de grondlagen. Indien er onvoldoende grond aanwezig is moet er klei worden toegepast conform bijlage 3. De hechting van de verschillende grondlagen is belangrijk voor de instandhouding van de waterkering. Verder is het belangrijk dat de erosiebestendige bekleding van de waterkering direct na de werkzaamheden wordt hersteld.

26.5 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventuele nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.